Ignacy, imię zakonne Filip Nereusz od Wniebowzięcia NMP Golański

nauczyciel
guwerner, pijar, autor podręcznika, kaznodzieja, pisarz, tłumacz
Ur. 30.8.1753, Kluczkowice
Zm. 26.1.1824,

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Kształcił się u pijarów w Podolińcu na Spiszu. Do zakonu pijarów wstąpił 23 sierpnia 1769 roku w Podolińcu, odbył nowicjat i tam złożył śluby 15 sierpnia 1771 roku.

Tam w 1773 roku ukończył zakonne studia humanistyczne, w tym też roku rozpoczął studia filozoficzne (logika) w Rzeszowie.

Etapy kariery dot. edukacji

Od 1774 roku był nauczycielem infimy w Międzyrzeczu Koreckim, następnie w Złoczowie w 1775 roku. W roku szkolnym 1775/1776 pracował jako nauczyciel pierwszej klasy w Chełmie. W 1777 roku był nauczycielem drugiej klasy w Rawie. W okresie 1777-1779 był słuchaczem pijarskiego Studium Teologii Spekulatywnej w Krakowie. W latach 1780-1781 pracował w Piotrkowie Trybunalskim jako nauczyciel poezji, następnie jako profesor matematyki w Radziejowie w latach 1781-1782. Od 1783 do 1787 roku wykładał w Collegium Nobilium na stanowisku profesora wymowy. Od przełożonych uzyskał wysoka ocenę – "laudabelissime" (1786).

Podczas pobytu w Warszawie powierzonu mu także funkcję prywatnego nauczyciela synów możnych rodów, m.in. Aleksandra Pocieja. W swoich mowach okolicznościowych głosił poglądy w duchu polskiego oświecenia, był gorącym zwolennikiem działalności Komisji Edukacji Narodowej, propagatorem upowszechnienia oświaty polskiej w języku ojczystym oraz poprawy stosunków społecznych. W swoich mowach krzewił patriotyzm.

W 1786 roku w Warszawie i Wilnie wydał swoje autorkie dzieło pt. „O wymowie i poezji”. Książka ta przez wiele lat była używana jako podręcznik. Za swoje zasługi otrzymał od króla złoty medal "Merentibus" oraz powołanie przez Komisję Edukacji Narodowej w 1788 roku na stanowisko profesora literatury w Szkole Głównej Litewskiej w Wilnie (od 1793 również profesor wymowy). Dnia 1 października 1792 roku mianowano go profesorem zwyczajnym, pełnił również funkcje sekretarza fakultetu moralno-politycznego. Był świetnym znawcą tematyki, lecz jako wykladowca nie był najlepiej oceniany.

W czasach powstania kościuszkowskiego redagował „Gazetę Narodową Wileńską”. Od 1803 roku był profesorem Pisma Świętego, pełnił również funkcję cenzora oraz profesora homilektyki. Z Uniwersytetem Wileńskim jako wykładowca związany był do przejścia na emeryturę w 1812 roku, jednak nie zerwał kontaktów i wciąż czynnie uczestniczył w życiu uczelni.

Był również wykładowcą w Seminarium Duchownym i znanym kaznodzieją, za zasługi otrzymał w 1808 roku intratne beneficjum Uniwersytetu – probostwo kaplicy św. Kazimierza.

Był członkiem warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Był autorem, tłumaczem, wiele jego mów i kilka prac ogłoszono drukiem, jednak za najlepsze uważa się jego pierwsze dzieło „O wymowie i poezji" (Warszawa 1786), które było pierwszym w języku polskim usystematyzowanym zarysem teorii literatury. W celach dydaktycznych i wychowawczych wydał „Listy, materiały i supliki z uwagami stosownymi" (Wilno 1788).

Fakty z życia osobistego

Pochowany w Duksztach k. Wilna.

Żył w XVIII-XIX wieku.

Bibliografia

Przedmiotowa

1. Z. Ciechanowska, *Golański Ignacy*, Polski Słownik Biograficzny, t. 8, Wrocław, 1960.
2. K. Jakowska, Podręczny słownik pisarzy polskich, Warszawa, 2006.
3. M. Ausz, K. Puchowski, *Filip Nereusz od Wniebowzięcia NMP, imię świeckie Ignacy*, [w:] Komisja Edukacji Narodowej 1773-1794. Słownik biograficzny, red. A. Meissner, A. Wałęga, Warszawa, 2018.